

kl. 8

ODPOWIEDZI

**VI edycja Wojewódzkiego Konkursu Historycznego
dla szkół podstawowych**

„Od unii lubelskiej do Unii Europejskiej”

pod hasłem Otwarcia na świat:

TOLERANCJA - DEMOKRACJA – Jestem na TAK!

etap wojewódzki

Drogi Uczniu,

przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy **10** stron i zawiera **12** zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Zespołowi Konkursowemu.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem lub piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które są czytelne i zostały umieszczone w miejscach do tego przeznaczonych.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.

Powodzenia!

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

144 p.

Zadanie 1.

Języki narodów Europy

max. 24 p. (11 + 12 +1)

*Podpisz i zaznacz literą „G” lub „R” państwa, w których językiem ojczystym (również jednym z oficjalnych) jest język z grupy języków **germańskich (G)** lub romańskich („R”).*

W przypadku dwóch państw (Belgii i) językami oficjalnymi (i ojczystymi) są języki zaliczane zarówno do grupy języków germańskich jak i romańskich.. Podkreśl państwo które nie jest członkiem Unii Europejskiej.

Niemcy G

Dania – G

Włochy – R

Francja - R

Austria - G

Holandia - G

Belgia - G R

Hiszpania - R

Szwajcaria - G i R

Norwegia - G

Szwecja - G

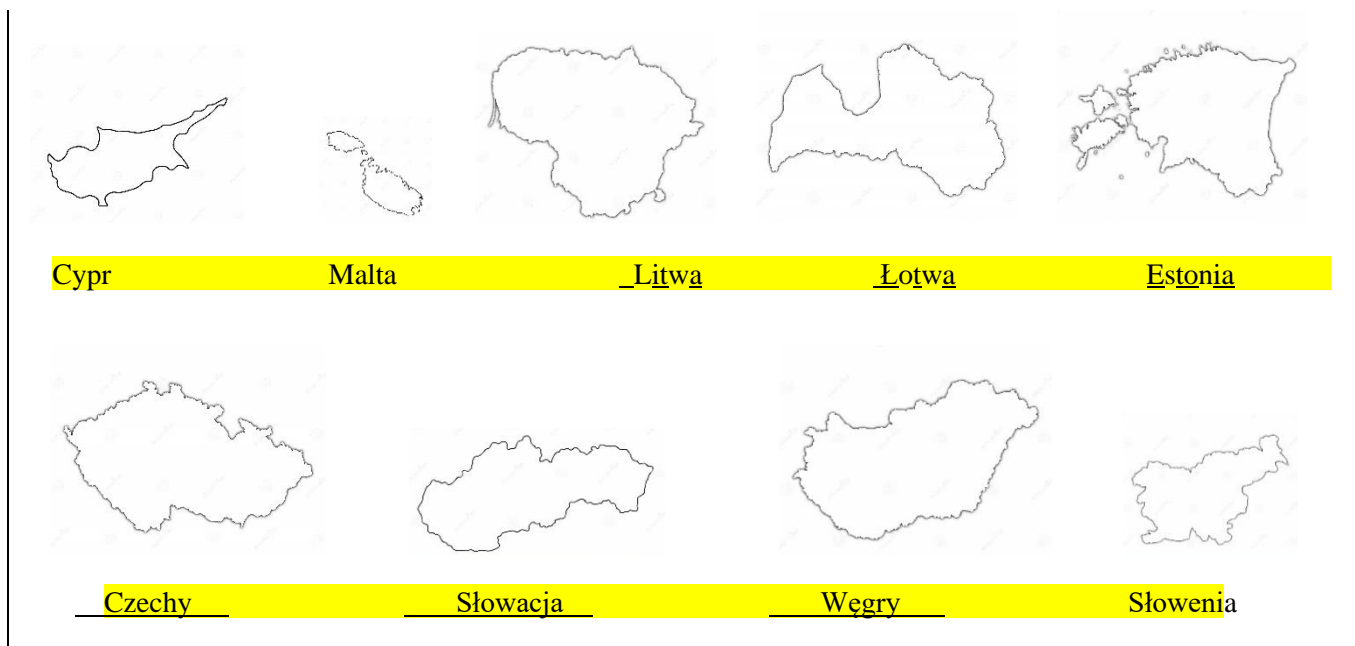
Francja - R

Zadanie 1.

2002 – Polska w Unii Europejskiej

max. 15 p. (9 + 6 p.)

Podpisz państwa, które z dniem 1 maja 2004 r. razem z Polską stały się członkami Unii Europejskiej.
Podkreśl państwa, które przed 1989 r. były w strefie wpływów Związku Radzieckiego = należały do Układu Warszawskiego.

Zadanie 3. Symbole / budowle / atrakcje turystyczne państw Unii Europejskiej – sąsiadów Polski

max. 8 p. (4 x 2p. lub 0 p.)

Z jakimi państwami Unii Europejskiej kojarzysz budowle – zabytki, miejscowości :

- Muzeum Pergamońskie - Zamek Spiski - Most Karola nad Wełtawą, - Ostra Brama,
- Zamek w Trokach, - Kutna Hora, - Katedra św. Marcina, - Brama Brandenburska

Zabytki			Państwo
- Baszta Giedymina	- Ostra Brama	Zamek w Trokach	Litwa
- Zamek na Hradczanach	- Most Karola nad Wełtawą	- Kutna Hora	Czechy
- Katedra w Akwizgranie	- Brama Brandenburska	- Muzeum Pergamońskie	Niemcy
- Zamek Orawski	- Zamek Spiski	- Katedra św. Marcina	Słowacja

Zadanie 4. Parlament Europejski

max. 11 p.

Z jakimi państwami Unii Europejskiej kojarzysz budowle – zabytki, miejscowości :

pytanie	odpowiedź
Ilu europosłów liczy obecnie Parlament Europejski ?	705
Ilu europosłów będzie wybieranych do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. ?	720
Ilu posłów i posłanek do Parlamentu Europejskiego będzie wybieranych w Polsce w 2024 r. ?	53
Kto jest obecnie przewodniczącym/q Parlamentu Europejskiego ?	Roberta Metsola
W których miastach (oficjalna siedziba i miejsce większości obrad) prowadzi obrady Parlament Europejski ?	Strasburg we Francji Bruksela w Belgii
Parlament Europejski pełni funkcje: ustawodawczą, nadzorczą, budżetową. Podaj po jednym przykładzie na czym polega każdych z tych funkcji ?	
ustawodawcza	Np. - uchwała, wraz z Radą UE, przepisy prawa europejskiego - podejmuje decyzje w sprawie umów międzynarodowych
nadzorcza	Np. - udziela absolutorium z wykonania budżetu, tzn. zatwierdza prawidłowe wykonanie budżetu - monitoruje wybory - rozpatruje petycje od obywateli oraz powołuje komisje śledcze
budżetowa	Np. wraz z Radą ustanawia budżet UE
Jakie polskie partie należą Europejskiej Partii Ludowej – największej frakcji politycznej w Parlamencie Europejskim ?	Platforma Obywatelska, Polskie Stronnictwo Ludowe

Zadanie 5.

Symbole Unii Europejskiej

max. 8 p.

Uzupełnij zdania:

Unia Europejska ma własną flagę oraz hymn, którym jest: - fragment IX **Symfonii** Ludwiga van **Beethovena**
- do tekstu poematu Fryderyka Schillera „**Oda do radości**”.

Na unijnej fladze znajduje się: **dwanaście** gwiazdek.

Mottem Unii Europejskiej jest hasło: **Zjednoczona w różnorodności.**

Dzień Europy **państwa Unii Europejskiej** obchodzą – **9 maja** (dzień, miesiąc)

Symbolem wspólnej waluty Unii Europejskiej - euro jest grecka litera **epsilon/ €** przecięta dwiema równoległymi liniami poziomymi.

Maskotka Unii Europejskiej nosi imię najjaśniejszej gwiazdy na niebie – **Syriusza.**

Ma postać uśmiechniętej niebieskiej **stonogi** .

Zadanie 6.**Początki integracji europejskiej – EWWiS, EWG**

max. 11 p

Uzupełnij zdania – rozwiń skróty, dopisz daty i nazwiska polityków:

Inicjatorami utworzenia EWWiS – Europejskiej Wspólnoty Węgla

i Stali, która powstała w 1952 r. (na mocy podpisanego rok wcześniej traktatu paryskiego) byli

Francuzi: Robert Schuman i Jean Monnet.

1 stycznia 1958 r. została powołana (na mocy podpisanych rok wcześniej traktatów rzymskich)

EWG - Europejska Wspólnota Gospodarcza – „wspólny rynek” łączący sześć państw:

Republikę Federalną Niemiec - Francję, - Włochy,

- Belgię, - Holandię, - Luksemburg.

7. EWG / Unia Europejska w latach 1973-1995

max. 8 p.

Uzupełnij tabelę, dopisując państwa, które w latach 1973 - 1995 wstąpiły do EWG/UE.

1973	Wielka Brytania	Dania	Irlandia
------	-----------------	-------	----------

1981	Grecja
------	--------

1986	Hiszpania	Portugalia
------	-----------	------------

1995	Austria	Szwecja	Finlandia
------	---------	---------	-----------

*UE

Zadanie 8.**Powstanie Unii Europejskiej**

max. 6 p.

Uzupełnij zdania.

Unia Europejska – powstała 1 listopada 1993 roku, na mocy traktatu z Maastricht, zwanego też

Traktatem o Unii Europejskiej, podpisanego rok wcześniej przez (ile?) 12 państw.

W latach 1995, 2004, 2007 i 2013 do Unii Europejskiej przystąpiły kolejne państwa.

Wymień państwa które przystąpiły do Unii jako ostatnie.

2007	Bułgaria	Rumunia
------	----------	---------

2013	Chorwacja
------	-----------

Wymień państwo które 2020 r. opuściło Unię Europejską: Wielka Brytania.

Zadanie 9.**Polska w Unii Europejskiej**

max. 5 p.

Uzupełnij zdania:

Gdy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej w 2004 roku,

prezydentem był Aleksander Kwaśniewski (nazwisko), a premierem Leszek Miller (nazwisko).

Za przystąpieniem do UE opowiedziało się 77,45 % obywateli polskich biorących udział w referendum.

(dopuszczalny błąd w odpowiedzi to 3 punkty procentowe)

Spośród Polaków najwyższą funkcję w strukturach Unii Europejskiej pełnił

jako przewodniczący Rady Europejskiej (2014-2019): Donald Tusk. (imię i nazwisko).

Zadanie 10.**Rzeczypospolita Obojga Narodów w XVI**

(10 + 2) max. 12 p.

Uzupełnij tabelę

W chwili zawarcia unii lubelskiej (1569) na terenie Rzeczypospolitej Obojga Narodów większość ludności pochodzenia... wyznawała (podaj jedno wyznanie)... Świątynie nosiły nazwę...
Zaznacz literą „X” dwa wyznania niechrześcijańskie

pochodzenia...	wyznanie	nazwa świątyni	X
... polskiego	katolicyzm	kościół	
... ruskiego	prawosławie	cerkiew	
... niemieckiego	luteranizm / protestantyzm	zbór	
... żydowskiego	judaizm / wyznanie mojżeszowe	synagoga, bożnica	X
... tatarskiego	islam	meczet	X

Odpowiedz na pytania:

Jak określano wspólnotę chrześcijańską skupiającą ludność ruską która uznała unię brzeską (1596 r.) i tym samym zwierzchnictwo papieża ?	grekokatolicy / Kościół grekokatolicki
Na jakie wyznanie protestanckie przechodziła najczęściej polska szlachta, w tym zwłaszcza magnateria w XVI w. ?	kalwinizm

Zadanie 11.

max. **6 p.**

Europa w XVI w.

Odpowiedz krótko na pytania.

<p>a) Kiedy została ustanowiona w Cesarstwie zasada <i>cuius regio eius religio</i>?</p>	<p>Co oznaczała dla mieszkańców Cesarstwa zasada <i>cuius regio eius religio</i>?</p>
<p>na sejmie – po podpisaniu pokoju w Augsburgu / w 1555 r.</p>	<p>konieczność przejścia na religię wyznawaną przez księcia lub opuszczenia księstwa</p>
<p>b) Jakie wydarzenie związane z reformacją miało miejsce we Francji w nocy 23/24 sierpnia 1572?</p>	<p>Do czego doprowadziło?</p>
<p>Noc św. Bartłomieja / masakra różnowierców / hugenotów</p>	<p>do wojny domowej / do konfliktu zbrojnego między katolikami i hugenotami</p>
<p>c) Komu przypisywane są słowa „Paryż wart jest mszy”?</p>	<p>Wyjaśnij ich znaczenie.</p>
<p>królowi Francji Henrykowi IV / królowi Nawarry Henrykowi przewodzącemu stronnictwu hugenockiemu</p>	<p>Henryk stwierdzał w ten sposób, że możliwość koronacji na króla Francji warta jest zmiany wyznania na katolickie</p>

VI edycja Konkursu Historycznego *Od unii lubelskiej do Unii Europejskiej* – rok szkolny 2023/2024

1. Jeden z najwybitniejszych polskich portrecistów XIX w., reprezentant romantyzmu w malarstwie (1894 w Krakowie); sławę europejską przyniosły mu: *Portret generała Henryka Dembińskiego* i *Portret matki* wystawiane na Salonach w Paryżu. **Henryk...**
2. Poeta, prozaik i dramatopisarz okresu Młodej Polski (zm. w 1918 w Bronowicach Małych); jego ślub z Jadwigą Mikołajczykówną, córką gospodarza z Bronowic, który odbył się w 1900 r., stał się tematem *Wesela*, słynnego dramatu Stanisława Wyspiańskiego. **Lucjan ...**
3. **Miasto**, które stanowiło centrum polskiego życia narodowego i kulturalnego w Galicji; mówiło się o nim jako o „polskich Atenach”.
4. Fizyk i chemik, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego (zm. w 1915 w Krakowie); wspólnie z Zygmuntem Wróblewskim doprowadził do skroplenia tlenu, azotu i dwutlenku węgla (1883). **Karol...**
5. Konserwatywny polityk galicyjski, prawnik, hrabia (zm. w 1909); namiestnik Galicji (1888-95); premier rządu Austrii/Przedlitawii (1895-97) – tzw. rządu polskiego, w którym najważniejsze teki objęli Polacy; zreformował (1896) prawo wyborcze do austriackiej Rady Państwa (wprowadził V kurie głosowania powszechnego). **Kazimierz...**
6. Jeden z języków, którym posługiwali się mieszkańcy Galicji.
7. Jeden z przywódców ruchu ludowego w Galicji (ur. 1874 w Wierchosławicach, zm. w 1945 w Krakowie); w okresie autonomii galicyjskiej poseł do: Sejmu Krajowego (1908-1914) i do austriackiej Rady Państwa (1911–1918); wójt Wierchosławic (1908-1931); trzykrotny premier w okresie II Rzeczypospolitej. **Wincenty...**
8. **Stolica** (oficjalna nazwa Lemberg) polityczna Królestwa Galicji i Lodomerii; siedziba: Namiestnika Galicji, Sejmu Krajowego (1861-1918), Garnizonu Cesarskiej i Królewskiej Armii, Uniwersytetu i Szkoły Politechnicznej (językiem wykładowym polski).
9. Galicyjski hrabia, prawnik, dyplomata, konserwatywny polityk (zm. 1921 we Lwowie); długoletni minister spraw zagranicznych Austro-Węgier (1895-1906). **Agenor Maria Adam...**
10. **Naród** (inne określenie to Madziarzy) z grupy ludów ugrofińskich, który w wyniku przekształcenia cesarstwa austriackiego w dualistyczną monarchię (1867) stał się jednym z dwóch panujących.
11. **Antyślacheckie wystąpienia chłopów** w zachodniej Galicji (1846), do których doszło podczas próby wywołania na ziemiach polskich powstania przeciwko zaborcom. Na czele tego wystąpienia stanął Jakub Szela.
12. Nazwa nadana okresowi od zakończenia wojny francusko-pruskiej w 1871 r. do wybuchu I wojny światowej; Francuskie ... Époque (fr.) – piękna epoka, piękny czas.
13. **Rzeka** graniczna pomiędzy Austro-Węgrami – Galicją a Imperium Rosyjskim (1793-1809, 1915-1914/18); II Rzeczpospolitą a Związkiem Radzieckim (1919/23-1939).
14. Od 1868 r., w wyniku ugody z Węgrami, **posiadała autonomię** jako część Zalitawii (Kraje Korony Świętego Stefana). Po rozpadzie Austro-Węgier weszła w skład Królestwa SHS (1918) / Jugosławii (1929); obecnie niepodległe państwo (od 1991).
15. **Region** okupowany i administrowany od 1878 r. przez Austro-Węgry na Płw. Bałkańskim (anektowany w 1908 r.); zamieszkały przez muzułmańskich Boszniaków, prawosławnych Serbów i katolickich Chorwatów; obecnie **państwo** federacyjne ze stolicą w Sarajewie.
16. Jeden z najwybitniejszych artystów w historii polskiej sztuki, malarz i rysownik (zm. 1929 w Krakowie); studiował (Akademia Sztuk Pięknych) i tworzył w Krakowie; obrazem-manifestem *Melancholia. Prolog. Widzenie. Wiek ostatni w Polsce* (1890-1894) zainicjował nurt symbolizmu w malarstwie Młodej Polski. **Jacek...**
17. Polski ziemianin, poseł na Sejm Krajowy, dożywotni członek Izby Panów austriackiej Rady Państwa (ur. w Łąncucie, zm. w 1889 w Paryżu); minister rolnictwa (1867-1870), premier rządu (i minister obrony) Austrii/Przedlitawii (1870-1871); namiestnik Galicji (1875–1883). **Alfred Józef...**
18. Według danych z 1910 r. stanowili blisko 11% mieszkańców Galicji; większość mieszkała w miastach – w wielu z nich, zwłaszcza w Galicji Wschodniej, stanowili większość mieszkańców; większość wyznawała judaizm i posługiwała się jidysz.
19. **Mniejszość etniczna** (wyznania prawosławnego i greckokatolickiego) zamieszkująca do 1945/47 r. obszar Beskidu Niskiego oraz zachodnie krańce Bieszczad i wschodnie Beskidu Sądeckiego; została wysiedlona w latach 1945-1947 – większość na Ukrainę, część (w ramach „akcji Wisła” w 1947 r.) na tereny płn. i zach. Polski.

- 20** Poeta, prozaik, dramaturg, publicysta i krytyk sztuki (ur. 1865 w Ludźmierzu k. Nowego Targu, zm. 1940); czołowy liryk Młodej Polski; autor m.in. cyklu opowieści gwarą na motywach folkloru góralskiego: *Na skalnym Podhalu*. **Kazimierz Przerwa** -
- 21. Park** w Krakowie, z którego 6 sierpnia 1914 r. na rozkaz J. Piłsudskiego wyruszyła I Kompania Kadrowa złożona ze słuchaczy szkół oficerskich Strzelca i Polskich Drużyn Strzeleckich; jej zadaniem było wkroczenie do zaboru rosyjskiego i wywołanie powstania, które miało umożliwić powołanie w Warszawie Rządu Narodowego i przejęcie władzy w Królestwie Polskim.
- 22.** Polityk, pisarz polityczny, działacz socjalistyczny i niepodległościowy (ur. w 1866, zm. w 1936); współzałożyciel i lider Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego; poseł do Rady Państwa Austrii (1897-1918); przyczynił się do powstania Legionów Polskich; premier rządu lubelskiego (1918). **Ignacy**... .
- 23.** Polityk, ekonomista (zm. w 1923 w Wiedniu); rektor Uniwersytetu Lwowskiego; poseł do Rady Państwa (RP) w Wiedniu (1883-1918) i prezes Koła Polskiego w RP; minister finansów Austrii (1895-97, 1909-10); minister skarbu Austro-Węgier i namiestnik cywilny Bośni i Hercegowiny (1912-15); gubernator Banku Austriacko-Węgierskiego (1900-09). **Leon**... .
- 24.** Malarz, akwarelista i rysownik, czołowy reprezentant malarstwa pejzażowego i rodzajowego Młodej Polski (ur. 1853, zm. 1929); rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (1895-1909). **Julian**... .
- 25.** Działacz niepodległościowy (ur. w 1886, zm. w 1941); bliski współpracownik J. Piłsudskiego (od 1908 w Związku Walki Czynnej, od 1912 w Związku Strzeleckim, ps. Śmigły); dowódca 1 pułku piechoty Legionów Polskich (1915); późniejszy (od 1936) marszałek Polski; Naczelnny Wódz w wojnie obronnej Polski w 1939 r. **Edward**... .
- 26.** Rzeźbiarz, malarz i pedagog (ur. 1875 w Krakowie, zm. 1964); jeden z najwybitniejszych polskich rzeźbiarzy współtworzących nowoczesną rzeźbę europejską, studiował w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie (1896-1903) – najwybitniejsze dziełach z tego okresu to: *Tchnienie* oraz *Fatum*. Ksawery... .
- 27.** Prozaik, malarz, grafik i rysownik pochodzenia żydowskiego tworzący w języku polskim (ur. 1892 w Drohobyczu, zastrzelony przez gestapowca w Drohobyczu w 1942); autor *Sklepów cynamonowych* (1933) i *Sanatorium pod Klepsydrą* (1938). **Bruno**... .
- 28.** Historyk, pisarz, publicysta, (zm. 1883 w Krakowie); jeden z twórców krakowskiej szkoły historycznej – autor m.in.: *Dziejów Polski*... (t. 1–4 1862-66); czołowy reprezentant krakowskich konserwatystów – stańczyków; poseł do Sejmu Krajowego i Rady Państwa Austrii (1867-83); dożywotni członek Izby Panów (od 1881). **Józef**
- 29.** Farmaceuta, działacz niepodległościowy (zm. w 1882 w Chorkówce k. Krosna); pionier przemysłu naftowego – wynalazca lampy naftowej i założyciel pierwszej na świecie kopalni ropy naftowej w Bóbrce koło Krosna. **Ignacy**... .
- 30.** Historyk literatury i teatru, bibliograf (zm. w 1908 w Krakowie); dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej (1868-1905); nazywany „ojcem bibliografii polskiej” – zapoczątkował w 1870 r. prace nad *Bibliografią polską* (*Bibliografia E...*) – kontynuowaną przez syna Stanisława i wnuka Karola (mł.). **Karol**... .
- 31.** Duchowny katolicki, polityk i publicysta (zm. w 1911 w Krakowie); inicjator ruchu ludowego w Galicji – organizator kółek rolniczych i czytelní, wydawca czasopism: „Wieniec” i „Pszczółka”; poseł do Sejmu Krajowego (1901-1907) i Rady Państwa Austrii/Przedlitawii. **Stanisław**... .
- 32.** Poeta, publicysta, działacz polityczny (zm. w 1897 w Pawłowie k. Lwowa); „ostatni wielki poeta romantyzmu” – autor wiersza – „Chorał”: *Z dymem pożarów, z kurzem krwi bratniej,/ Do Ciebie, Panie, bije ten głos,/ Skarga to straszna, jęk to ostatni*; poseł do Rady Państwa Austrii/Przedlitawii (1877-1889). **Kornel**... .
- 33.** Czołowy malarz, grafik i rysownik okresu Młodej Polski, wybitny reprezentant nurtu realistycznego (zm. w 1936); studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie pod kierunkiem J. Matejki; w latach 1895-1914 przebywał i tworzył w Galicji/Krakowie. **Leon**... .
- 34** Historyk, prawnik, konserwatywny polityk – stańczyk (ur. w Krakowie, zm. w 1935); współtwórca krakowskiej szkoły historycznej, autor: *Dziejów Polski w zarysie* (1879); namiestnik Galicji (1908-13), minister dla Galicji (1916-17); poseł na Sejm Krajowy i do Rady Państwa, dożywotni członek Izby Panów (1914-18). **Michał**... .
- 35.** Czołowy przedstawiciel sztuki Młodej Polski; malarz, rysownik, projektant witraży, scenografii teatralnej i plakatów (zm. 1946 w Wadowicach); pochodził ze spolonizowanej rodziny austriackich urzędników. **Józef**... .